

Liikenne- ja viestintäministeriö
PL 31
00023 Valtioneuvosto
kirjaamo@mintc.fi

15.3.2012

Dnro LVM/248/05/2012

FINNET-LIITTO RY:N LAUSUNTO KOSKIEN TIETÖYHTEISKUNTAKAARIHANKKEEN HMV-SÄÄNTELYÄ JA YHTEENLIITTÄMISTÄ (OSA 2)

Finnet-liitto ry. kiittää mahdollisuudesta lausua otsikossa mainitussa asiassa koskien työryhmän 27.2.2012 kokouksen sisältöä.

Lähtökohdat

Tietoyhteiskuntakaarihankkeen tavoitteeksi asetettiin alunperin sähköisen viestinnän ja tietoyhteiskunnan säädösten kokoaminen yhteen poistamalla lainsäädännön päällekkäisyyksiä sekä selkeyttämällä ja ajanmukaistamalla sääntelyä. Työryhmän kokouksessa 27.2. kävi kuitenkin ilmi aivan yllättäen, että sinänsä tarpeellisesta hankkeesta onkin tullut lähinnä väline teleyritysten sääntelyn lisäämiseksi. Ristiriita lähtötilanteeseen nähden on siten merkittävä.

Vertaileva selvitys

Ministeriön teettämä neljää Euroopan maata koskeva selvitys osoittaa, että sääntely vertailumaissa on varsin vahvaa. Tilanne Euroopassa on kuitenkin toimialan konsolidaation suhteen erilainen kuin Suomessa, mikä heikentää sinänsä ansiokkaan selvityksen vertailukelpoisuutta. Useissa Euroopan maissa on yksi suuri aiemmin monopoliasemassa ollut teleyritys, jolloin sääntelytarve on puuttuvan kilpailun vuoksi erilainen. Suomessa teleyrityksiä on aina ollut lukumääräisesti paljon, eikä mikään yritys ole koskaan ollut koko maan kattavassa hallitsevassa asemassa.

Pohjoismaissa sääntely perustuu vuokrahintojen osalta nimenomaisesti EU:n määrittelemään LRIC/LRAIC-kustannusmalliin, joka takaa investoijalle verkon pitkän aikavälin kustannuksiin sidotun hinnan mukaan lukien sijoitetun pääoman tuoton. Suomessa vastaaville hinnoittelulaskelmille annettu ohjeistus on kyseisen lainsäädännön ja EU-tuomioistuimen antaman Arcor-päätöksen vastainen perustuessaan kirjanpitosidonnaisuuteen. Valitus asiasta on edelleen KHO:ssa ratkaistavana. Vaikka joissakin muissakin Euroopan maissa on hintasääntelyssä edelleen vastaavia käytäntöjä, ei Suomessa tulisi siirtyä EU:n sääntelyn vastaiseen menettelyyn, vaan pyrkiä oikeudenmukaiseen hinnanmääritykseen.

Suomessa teleyritykset toimivat toisistaan merkittävästi poikkeavilla maantieteellisillä alueilla, ja joillakin alueilla kustannukset ovat jopa moninkertaiset parhaisiin alueisiin nähden. Suomessa jos missä, sääntelyssä tulee huomioida teleyritysten todelliset kustannustasot.

Suomessa verkkojen kustannustaso on selkeästi Euroopan tasoa korkeampi johtuen harvaan asutusta maasta, yhdyskuntarakenteesta sekä kylmästä ilmastosta. Viestintävirastolla on kuitenkin ollut jatkuva pyrkimys saattaa verkkovuokrat keinotekoisesti

alemhalle eurooppalaiselle hintatasolle huomioimatta tosiasiallisia kustannustasojen eroja.

Euroopassa sääntelyviranomaisen huomioi verkkojen pitkän aikavälin todelliset kustannukset toisin kuin Viestintävirasto, joka on ilmoittanut käyttävänsä jatkossa entistä laajemmin kustannuksia vääristävää kirjanpitosidonnaisuutta laskelmissaan. Kirjanpidon tehtävä ei ole kertoa verkkojen arvosta mitään, eikä se sitä teekään. Asia on ollut esillä lukuisissa lausunnoissa, ja ministeriön tulisi viimeistään nyt perehtyä Viestintäviraston talousmatematiikan virheellisyyteen sekä asiasta tehtyihin päätöksiin, jotta asiassa päästäisiin lopultakin eurooppalaiseen käytäntöön.

Asiaa tulee tarkastella myös toimialan toimintamahdollisuuksien kannalta. Mikäli sääntely Suomessa ei takaa investoinneille pitkän aikavälin tuottopotentiaalia, luodaan alalle merkittävä investointipelote. Investointihaluttomuus johtaa helposti siihen, että Suomi jää yhä kauemmaksi maailman kärkimaista, mikä ei ole yhteiskunnan kokonaisedun mukaista. Toimiala ei sinänsä vastusta kattavaa sääntelyä, kunhan se on oikeudenmukaista.

Perustuslain näkökulma

Koska perustuslain 15 § takaa jokaiselle omaisuuden suojan, saattaa sääntelyn liisääminen entisestään olla Suomen perustuslain vastaista. Finnet-liitto katsoo, että valtiosääntöasiantuntijoiden tulee selvittää perustuslain näkökulma jo hyvissä ajoin prosessin edetessä.

Helsingissä 15.3.2012

FINNET-LIITTO RY

Jarmo Matilainen
toimitusjohtaja

Finnet-liiton jäsenyritykset:

Anvia Oyj, Blue Lake Communications Oy, Dicame Oy, Eurajoen Puhelin Osuuskunta, FNE Finland Oy, Härkätien Puhelin Oy, Ikaalisten-Parkanon Puhelin Osakeyhtiö, JAPO, Kisanet Oy, Karjaan Puhelin Oy, Keikyän Puhelin Osuuskunta, Kemiön Puhelin Oy, Kymen Puhelin Oy, Laitilan Puhelin Osuuskunta, LPOnet Oy Ab, Länsilinkki Oy, Mariehamns Telefon Ab, Mikkelin Puhelin Oyj, Paraisten Puhelin Oy, Pietarsaaren Seudun Puhelin Oy, Pohjois-Hämeen Puhelin Oy, PPO-Yhtiöt Oy, SSP Yhtiöt Oy, Tampereen Puhelin Oy, Telekarelia Oy, Vakka-Suomen Puhelin Oy, Ålands Telefonandelslag.